

Julio Cortázar

CÂȘTIGĂTORII

Serie de autor

Julio Cortázar

CÂȘTIGĂTORII

Traducere din limba spaniolă
de Coman Lupu

EDITURA
ART

„Ce poate face un autor cu oamenii de rând, absolut banali, și cum să-i înfățișeze cititorului, ca să-i facă interesați cât de cât? Să-i lase cu totul în afara ficțiunii este cu neputință, deoarece oamenii obișnuiți sunt, clipă de clipă, cheia și punctul esențial, verigile necesare în lanțul întâmplărilor vieții; să-i omită înseamnă să piardă orice legătură cu adevărul.“

DOSTOIEVSKI, *Idiotul*, IV, 1

PROLOG

I

„Marchiza a ieșit la ora cinci“, se gândi Carlos López. „Unde dracu’ am citit eu asta?“

Se afla la cafeneaua *London*, la intersecția bulevardului Perú cu bulevardul Mayo; era ora cinci și zece. Marchiza a ieșit la cinci? López își scutură capul pentru a alunga crâmpiei de amintire și gustă din berea Quilmes Cristal. Nu era destul de rece.

— Când ești scos dintr-ale tale, te simți ca peștele pe uscat, spuse profesorul Restelli, privindu-și paharul. Vedeți, îmi lipsește ceaiul de mate cu zahăr de la ora patru. Ia uitați-vă la cucoana aia care iese de la metrou, nu știu dacă o puteți vedea, e prea multă lume. Uite-o, aia blondă. Vom avea oare parte de pasagere la fel de blonde și de suple în plăcuta noastră croazieră?

— Mira-m-aș, zise López. Cele mai frumoase femei călătoresc întotdeauna cu alt vapor, e o fatalitate.

— Ah, scepticismul tinereții! spuse profesorul Restelli. Eu am trecut de vârsta nebuniilor, deși mi se întâmplă și mie, uneori, firește, să-mi mai fac de cap. Îmi păstrez totuși optimismul. Pe cât de sigur sunt că mi-am pus în bagaje trei sticle de coniac, aproape la fel de sigur sunt c-o să ne bucurăm de compania unor fete frumoase.

— O să vedem, zise López, dacă va fi să facem călătoria asta. Și fiindcă tot vorbim de femei, uite una pentru care merită să întoarceți capul cu șaptezeci de grade spre strada Florida. Aaașă,

stop! Aia care vorbește cu tipul pletos. Au aerul că o să se îmbarce pe același vas cu noi, deși să fiu al dracului dacă știu cum ar trebui să arate cei care vor călători împreună cu noi. Ce-ar fi să mai luăm câte o bere?

Profesorul Restelli fu de acord. López își spuse că profesorul Restelli, cu gulerul ăla tare și cu cravata de mătase albastră cu dungi violete, îl trimitea cu gândul la o broască țestoasă. Purta lornion, așa cum cerea disciplina din liceul unde predă istoria Argentinei (iar López literatura spaniolă), stimulând prin prezența și prin modul său de a predă, imaginația elevilor, care i-au dat diferite porecle, de la Motanul Negru și până la Pălărioilul. „Dar mie ce poreclă mi-or fi dat?” se gândi López, cu ipocrizie; era convins că elevii se mulțumeau să-i zică López-ăl-cu-carteade-telefon sau ceva asemănător.

— Frumoasă creatură! fu de părere Restelli. N-ar fi rău deloc s-o luăm în croazieră. O fi din cauza perspectivei aerului marin și a nopților tropicale, dar trebuie să-ți mărturisesc că mă simt deja grozav de întinerit. Noroc, prietene și coleg.

— Noroc, stimate profesor și coechipier, zise López, trăgând o dușcă zdravănă.

Profesorul Restelli îl prețuia (dar cu oarecare rețineri) pe colegul și prietenul său. La ședințele consiliului profesoral nu era întotdeauna de acord cu calificativele exagerate propuse de López, care îi apăra cu încăpățănare pe leneșii incorijibili și pe alți trântori care copiază la teze sau citesc ziarul, în vreme ce profesorul se străduiește să le vorbească despre înfrângerea de la Vilcapugio (de parcă ar fi fost un fleac să găsească o explicație onorabilă pentru ciumăgeala pe care a încasat-o generalul nostru Belgrano de la spanioli). Dar exceptând faptul că e puțin cam boem, López e un coleg minunat, gata să recunoască oricând că onoarea de a rosti discursul cu prilejul zilei de 9 Iulie îi revenea profesorului Restelli. Iar acesta răspundea întotdeauna cu modestie atât la solicitările doctorului Guglielmetti, cât și la presiunile cordiale, dar nemeritate, ale colectivului de profesori. La urma

urmei, e un adevărat noroc că s-a nimerit ca tocmai López să participe la Loteria Turistică și nu negrul de Gómez sau profesoara de engleză de la anul III. Cu López te puteai înțelege, deși uneori dădea dovadă de un liberalism exagerat, de un stângism cam reprobabil, iar acesta este un lucru pe care Restelli nu-l putea tolera la nimeni. În schimb îi plac fetele și cursele.

— *Doar paisprezece primăveri aveai / Când tu iubirea cunoscut-ai / Și-n pas de tango tot dansai*, fredonă López. Stimate profesore, cum de-ai cumpărat și dumneavoastră un bilet?

— A trebuit să cedez la insistențele doamnei Rébora, prietene. Știți cum este doamna asta, când își pune ceva în minte!... Și pe dumneavoastră v-a săcâit mult? Bineînțeles că acum îi suntem foarte recunoscători, de ce să n-o recunoaștem.

— Mie mi-a pus răbdarea la încercare timp de vreo opt pauze, zise López. Cu o asemenea pisăloagă, e imposibil să arunci o privire pe rezultatele de la concursurile hipice. Și ceea ce mi se pare ciudat este că nu înțeleg ce interes avea ea în această afacere. Că doar era o tragere loto ca oricare alta.

— Ah, nu, s-avem pardon, asta nu. A fost o tragere specială, cu totul diferită de celelalte.

— Dar de ce vindea biletele madam Rébora?

— Se bănuiește, spuse profesorul Restelli cu un aer misterios, că biletele pentru această tragere erau destinate unui anumit public, mai deosebit, dacă mă pot exprima așa. Și probabil că statul a apelat, ca și în alte momente istorice, la concursul benevol al femeilor noastre. Și ar fi fost cam neplăcut ca unui câștigător să vină în contact cu persoane, să zicem, de rând.

— Să zicem, consimți López. Dar dumneavoastră uitați un lucru: câștigătorii au dreptul de a fi însoțiți de până la trei membri din familia lor.

— Dragul meu coleg, dacă răposata nevastă-mea și fiică-mea, soția lui Robirosa, ar fi putut să mă însoțească...

— Bineînțeles, bineînțeles, spuse López. La dumneavoastră e altceva. Dar uite, hai să vorbim deschis: dacă pe mine mă apuca

nebunia și-o invitam, de pildă, pe soră-mea, atunci să fi văzut cum cobora nivelul social la care vă referiți.

— Nu cred că sora dumneavoastră...

— Nici ea n-ar crede, zise López. Dar vă asigur că e una dintre cele care spun: „Ce vasăzică?” și consideră că „a vomita” este un cuvânt vulgar.

— Trebuie să recunoaștem că termenul este cam tare. În ce mă privește, eu prefer verbul „a regurgita”.

— În schimb, ea optează pentru „a vărsa” sau „a voma”. Și, apropo de asta, ce-mi puteți spune despre elevul nostru?

Luându-și privirea de la bere, Restelli luă o expresie vădit contrariată. N-o să priceapă niciodată cum de putuse doamna Rébora – plicticoasă, e-adevărat, dar deloc proastă și pe deasupra purtând un nume binecunoscut, să se lase târâtă în așa hal de zelul de a vinde biletele încât să se coboare oferindu-le anumitor elevi din clasele superioare. Ca trist rezultat al jocului de noroc la cazinoul din Monte-Carlo, așa cum se întâmplă numai în unele povestiri, sigur apocrife, în afară de el și de López mai câștigase premiul și elevul Felipe Trejo, cel mai rău din an și autorul mai mult decât sigur al unui anumit gen de zgomote înfundate care se aud la orele de istorie a Argentinei.

— Credeți-mă, domnule López, nemernicului ăstuia n-ar fi trebuit să i se permită să se îmbarce. Printre altele, mai e și minor.

— Nu numai că se îmbarcă, dar își aduce și familia, spuse López. Am aflat de la un prieten ziarist, care a intervievat pe câțiva dintre câștigători.

Bietul Restelli, sărmanul venerabil Motan Negru! Umbra Liceului Național îl va urmări de-a lungul întregii călătorii, dacă va fi să călătorească, iar râsul metalic al elevului Felipe Trejo o să-i zădărnicească orice tentativă de flirt, exercițiile de salvare, întotdeauna amuzante, și bucuria la trecerea ecuatorului sau de a savura o înghețată cu ciocolată. „Dacă ar ști că am băut bere cu Trejo și cu grupul lui în Piața Once și că datorită lor am aflat

povestea cu Motanul Negru și cu Pălărioiiul... Bietul de el, are o idee fixă despre meseria de profesor, ca și cum ar fi ceva sacru.“

— Poate c-o să fie bine, spuse Restelli, făcându-și curaj. Familia este un bun corectiv, nu credeți? Bineînțeles, cum să nu credeți!

— Ia uitați-vă, zise López, la gemenele alea sau ce-or fi, care vin pe bulevardul Peru. Acum traversează, le-ați văzut?

— Nu-s sigur, spuse profesorul Restelli. Una în alb și cealaltă în verde?

— Exact. Mai ales aia în alb.

— Arată foarte bine. Da, aia în alb.

— Tii! Ce picioare! Numai că se leagănă cam tare când merge. Oare vin și ele la întâlnire?

— Nu, domnule profesor, e clar că se îndepărtează.

— Păcat! Cândva am avut și eu o prietenă la fel. Seamănă foarte bine cu ea.

— Cu aia în alb?

— Nu, cu aia în verde. N-o să uit niciodată că... Dar probabil că vă plictisesc, nu-i așa? Atunci, mai luăm câte o bere, că mai avem o jumătate de oră de așteptat până la întâlnire. Deci fata asta era dintr-o mare familie și știa că eu sunt însurat. Și totuși, ca să nu lungesc povestea, mi s-a aruncat pur și simplu în brațe. Am petrecut niște nopți, dragă prietene...

— Niciodată nu m-aș fi îndoit de *Kama Sutra* dumneavoastră, spuse López. Roberto, mai adu-ne câte o bere.

— Văd că astăzi vă e tare sete tuturor, zise Roberto. Se vede că e aerul umed. De altfel, scrie și în ziare.

— Dacă scrie în ziare, așa e, spuse López. Încep să-i recunosc pe viitorii noștri tovarăși de drum. Au aceeași expresie ca și noi, ceva între amuzament și neîncredere. Ia priviți puțin, domnule profesor, o să-i identificați și dumneavoastră.

— De ce să fie neîncrezători? zise Restelli. Zvonurile astea sunt neîntemeiate. O să vedeți că vom ridica ancora chiar la ora indicată pe spatele biletului. Loteria e patronată de stat,

nu-i o tombolă oarecare. Biletele s-au vândut în cercuri selecte și e greu de crezut că vom avea surprize neplăcute.

— Vă admir încrederea în ordinea birocratică, spuse López. Se vede că ea corespunde ordinii dumneavoastră interioare, dacă mă pot exprima astfel. În schimb, eu sunt ros de îndoieli, nicio-dată nu-s sigur de nimic. Problema este deci nu că eu n-aș avea încredere în Loteria Turistică, deși m-am întrebat de mai multe ori dacă treaba asta nu se va sfârși ca și afacerea *Gelria*.

— *Gelria* e povestea unei agenții, probabil evreiești, spuse Restelli. Până și numele, dacă ne gândim bine... Și nu pentru că aș fi antisemit, departe de mine așa ceva, dar de ani de zile urmăresc cum se infiltrează printre noi această rasă, plină de merite, de altfel. Noroc!

— Noroc! zise López, stăpânindu-și râsul.

Marchiza o fi plecat într-adevăr la cinci? Prin ușa dinspre bulevardul Mayo vedeau intrând și ieșind chipuri familiare. López profită de meditația etnografică a interlocutorului său pentru a privi mai atent în jur. Mesele erau aproape toate ocupate, dar numai la câteva domnea aerul unor posibili călători. Un grup de fete ieșiră cu pas încurcat, cu poticneli, cu râsete și cu priviri aruncate înspre eventuali judecători sau admiratori. Înăuntru pătrunse o doamnă însoțită de mai mulți copii și se îndreptă spre salonașul cu fețe de masă curate și plăcute la vedere, unde mai multe femei și câteva cupluri pașnice consumau prăjituri și răcoritoare. Intră apoi un tânăr (ăsta da, un flăcău pe cinste) cu o față foarte drăguță (și încă cum!) și se așezară în apropiere de el. Erau nervoși, se priveau cu o falsă naturalețe, trădată de mâinile ocupate cu bagaje și țigări. Afară, pe bulevardul Mayo, domnea haosul dintotdeauna. Vanzătorii de ziare își ofereau ultima ediție, printr-un difuzor se făceau reclame sub lumina vie de la ora cinei a zilei de vară (oră falsă, ca atâtea alte lucruri care vin prea târziu sau mult prea devreme), iar un miros de benzină amestecat cu mirosul de asfalt încins, de apă de colonie și de rumeguș umed se insinua pe față și pe mâini. López se miră că la un moment

dat Loteria Turistică i s-a putut părea absurdă. Numai obiceiuri adânc înrădăcinate în Buenos Aires – ca să nu spunem mai mult, pentru a nu cădea în metafizică – puteau face rațional spectacolul care îl înconjură și care îl includea și pe el. Cea mai haotică ipoteză despre haos pălea în fața acestui amestec confuz, cu treizeci și trei de grade la umbră, a acestui du-te-vino, cu întâlniri, pălării, serviete de piele, agenți și „ultima ediție“, autobuze și bere, totul înghesuit într-o fracțiune de timp și schimbându-se vertiginos în fracțiunea următoare. Acum, femeia în fustă roșie și bărbatul cu haina în carouri se trezesc față în față, ceva mai încolo, chiar în clipa în care profesorul Restelli își duce berea la gură, iar fata foarte drăguță (chiar da!) își scoate rujul din geantă. Acum, cei doi trecători ajung spate în spate, paharul coboară ușor, iar rujul descrie cunoscuta curbă. Cui, cui oare putea să i se pară ciudată Loteria?

II

— Două cafele, comandă Lucio.
— Și un pahar cu apă, vă rog, spuse Nora.
— Întotdeauna aduc și apă la cafea, zise Lucio.
— Ai dreptate, uitasem.
— Numai că tu n-o bei niciodată.
— Azi mi-e sete, spuse Nora.
— Da, e cam zăpușeală pe-aici, zise Lucio, schimbându-și tonul.

Apoi se aplecă peste masă:
— Pari cam obosită.
— E firesc. Bagaje, pregătiri...
— Pregătirile, când e vorba de bagaje, sună cam straniu, spuse Lucio.
— Da, așa-i.
— Ce mai, ești obosită.

— Da, sunt.

— O să dormi bine la noapte.

— Sper! spuse Nora.

Ca întotdeauna, Lucio spunea cele mai inocente lucruri, pe un ton cu care ea începuse să se obișnuiască. Probabil că la noapte nu va dormi bine, fiindcă asta va fi prima ei noapte cu Lucio, a doua sa primă noapte.

— Iubita mea! zise Lucio, mângâindu-i o mână. Îngerașule, maimuțică!

Nora își aduse aminte de hotelul „Belgrano“, de prima ei noapte cu Lucio, dar nu prea avea motive să-și amintească, ci mai degrabă să mai uite câte ceva.

— Blegule! spuse Nora.

Oare și-o fi pus fardul de obraz în trusa de toaletă?

— Bună cafea! zise Lucio. Crezi că ai tăi și-au dat seama de ceva? Mie mi-e indiferent, dar n-aș vrea să ai necazuri cu ei.

— Mama știe că mă duc la film cu Mocha.

— O să iasă mâine un scandal de zile mari.

— Dar n-o să mai poată face nimic, spuse Nora. Și când mă gândesc că ieri mi-au sărbătorit aniversarea... Mă gândesc mai ales la tata... El nu-i rău, însă mama face ce vrea cu el și cu toți ceilalți.

— Căldura devine tot mai insuportabilă aici, înăuntru.

— Ești cam nervos, zise Nora.

— Nu, dar tare aș vrea să ne imbarcăm odată. Nu ți se pare ciudat că ne-au pus să venim mai întâi aici? Bănuiesc c-o să ne ducă în port cu mașina.

— Care or fi ceilalți? întrebă Nora. Oare doamna aia în negru?

— Nu cred, nu pare a fi gata de călătorie. Poate ăia doi, care stau de vorbă la masa de colo.

— Probabil că suntem destul de mulți, cel puțin douăzeci.

— Ești cam palidă, spuse Lucio.

— Mi-e cald.

— E bine c-o să ne odihnim pe săturatele. Mi-ar plăcea să ne dea o cameră mai ca lumea.

— Cu apă caldă, zise Nora.

— Da, cu ventilator și hublou. O cameră cu fereastra spre exterior.
— De ce zici cameră și nu cabină?
— Nu știu. Cabină... De fapt cameră sună mai frumos. Cabină înseamnă un pat de mână a șaptea și alte alea. Ți-am spus că băieții de la birou voiau să vină să ne conducă?
— Să *ne* conducă? zise Nora. Dar cum, sunt deja la curent?
— Nu, să *mă* conducă, spuse Lucio. Ei habar n-au. Singurul cu care am vorbit este Medrano, la club. E un om de încredere. Și, în plus, merge și el cu noi, așa că era mai bine să știe dinainte.
— E incredibil! Zău, nu-ți vine să crezi că și biletul lui a ieșit câștigător, spuse Nora.
— Doamna Apelbaum ne-a oferit același număr. Pe celelalte parcă le-a înghițit pământul, nu știu ce s-a întâmplat cu ele. De ce ești așa de drăguță?
— Prostii, spuse Nora, lăsându-l pe Lucio să-i ia mâna și să i-o strângă.

Ca întotdeauna când îi vorbea de aproape, scrutând-o cu privirea, Nora se închidea în sine, făcându-i totuși câteva concesii, ca să nu-l rănească. Lucio îi privi gura zâmbitoare și care se întredeschidea atâta cât să i se vadă dinții mici și albi (prin spate mai avea și unul din aur). Dacă o să primească o cabină ca lumea la noapte, dacă la noapte Nora ar dormi bine... Erau atâtea lucruri de lăsat în urmă (de fapt nu era nimic de uitat, în afară de acel nimic absurd, la care Nora nu voia să renunțe). Îl văzu pe Medrano intrând pe ușa dinspre Florida împreună cu niște tipi cu aer de mahala și cu o femeie cu bluză de dantelă. Medrano îl recunoscu și se îndreptă spre ei.

III

La urma urmei, în metrou nu-i chiar așa de rău, mai ales pe caniculă. De la stația Loria până la stația Perú faci zece minute, tocmai cât îți trebuie ca să te mai răcorești și să răsfoiești *Critica*.

Mai greu fusese să-și facă bagajele fără ca Bettina să-l copleșească cu întrebările, însă Medrano a inventat o întâlnire a absolvenților Facultății de Stomatologie din promoția 1935, o cină la Loprete, precedată de un vermut nu știu unde. Se folosisese de atâtea pretexte de când aflase că a câștigat la loterie, încât ultima și cea mai subțire dintre minciuni nu merita nici măcar să mai fie amintită.

Pe Bettina o lăsase în pat, goală și cu ventilatorul pus pe nop-tieră, citind Proust în traducerea lui Menasché. Făcuseră dragoste toată dimineața, cu pauze ca să doarmă și să mai bea câte un whisky sau o Coca-Cola. După ce au mâncat un pui rece, au discutat despre valoarea operei lui Marcel Aymé, despre poezia lui Emilio Ballagas și despre cursul monedei mexicane. Pe la patru (înainte de-a mai face dragoste încă o dată), Medrano a făcut un duș, iar Bettina s-a întors la Proust. În metrou, în timp ce se uita cu un interes plin de compasiune la un licean care se străduia să facă pe durul, Medrano trase mental o linie sub activitățile zilei și socoti că bilanțul e pozitiv. Sâmbăta putea deci să înceapă.

Răsfoia *Critica*, dar era cu gândul tot la Bettina, minunându-se el însuși că se mai gândește încă la ea. Scrisese scrisoarea de adio (lui îi plăcea să-i zică scrisoarea postumă) noaptea, în timp ce Bettina dormea cu un picior scos de sub cearceaf și cu părul peste ochi. Îi dăduse toate explicațiile necesare (în afară, desigur, de cele la care ea avea eventuale contraargumente), chestiunile personale fiind lichidate favorabil. La fel o rupsesese și cu Susana Daneri, însă fără a pleca din țară, ca acum; de câte ori se întâlnea cu Susana (mai ales la expozițiile de pictură, lucru inevitabil la Buenos Aires), ea îi zâmbea ca unui vechi prieten, fără urme de ranchiună sau de nostalgie. Se văzu intrând la galeria „Pizarro“ și dând nas în nas cu Bettina, zâmbitoare și prietenoasă. Măcar de-ar mai fi zâmbitoare. Dar fără doar și poate că Bettina se va întoarce la Rauch, unde o așteptau ireproșabila ei familie, în deplină necunoștință de cauză, și două catedre de spaniolă.

— Domnul Livingstone, presupun, spuse Medrano.

— Ți-l prezint pe Gabriel Medrano, zise Lucio. Luați loc, vă rog. Beți ceva?

Strânse mâna cam timidă a Norei și ceru un Martini sec. Nora îl găsi mai bătrân decât se aștepta de la un prieten de-al lui Lucio. Avea probabil cel puțin patruzeci de ani, însă costumele de șantung italianesc și cămașa albă îi veneau foarte bine. Lucio nu va învăța niciodată să se îmbrace astfel, chiar de-ar fi să aibă banii necesari.

— Ce ziceți de oamenii ăștia? spuse Lucio. Am încercat să ghicim care sunt câștigătorii. Cred că s-a publicat o listă în ziare, dar eu n-o am.

— Din fericire, lista era incompletă, zise Medrano. În afară de mine, au mai omis vreo doi sau trei care doresc să evite publicitatea sau catastrofe familiale...

— Fără a-i mai pune la socoteală pe însoțitori.

— Desigur, spuse Medrano, care se gândea la Bettina adormită. Deocamdată nu-l văd aici decât pe Carlos López, împreună cu un domn cu o înfățișare respectabilă. Îi cunoașteți?

— Nu.

— López a frecventat clubul până acum trei ani și l-a părăsit cu puțin înainte de-a deveni dumneavoastră membru. Eu acolo l-am cunoscut. Mă duc să văd dacă face parte și el din grupul de călători.

López era din grup, se salutară foarte bucuroși că se întâlnesc din nou și mai ales în asemenea împrejurări. López îl prezentă pe profesorul Restelli, care spuse că parcă l-ar ști pe Medrano de undeva. Medrano profită de faptul că masa vecină se eliberase și-i chemă pe Nora și pe Lucio. Ceea ce luă ceva timp, fiindcă în *London* nu-i ușor să te ridici și să-ți schimbi locul fără a stârni mânia personalului de serviciu. López îl chemă pe Roberto. Acesta protestă, dar ajută totuși la mutat, fapt pentru care se alege cu un peso în plus în buzunar și pentru care nu mulțumi. Tinerii cu aer de mahala care intraseră odată cu Medrano începuseră să-și facă simțită prezența și cereau al doilea rând de bere. Nu era

ușor să stai de vorbă la ora asta, când tuturor le era sete și toți se îmbulzeau spre *London*, sacrificând ultima gură de oxigen pentru o compensație îndoielnică: o bere sau un tonic. Acum nu mai era nici un fel de deosebire între cafenea și stradă; pe bulevard urca și cobora o mulțime compactă, cu pachete, ziare și serviete în mâini, mai ales serviete de toate felurile și de toate culorile.

— Deci, dacă n-am înțeles greșit, spuse Restelli, toți cei de față vom avea plăcerea de a călători împreună în această ispiti-toare croazieră?

— Vom avea această plăcere, spuse Medrano, dar mă tem totuși că o parte din această adunare populară, de aici din stânga, se va adăuga grupului nostru.

— Pe naiba, chiar credeți? zise López, destul de neliniștit.

— Au niște mutre de borfași care nu-mi plac deloc, spuse Lucio. Ai putea fraterniza cu ei la un meci de fotbal, dar la bordul unui vapor...

— Cine știe, spuse Nora, care crezu că trebuie să dea dovadă de lipsă de prejudecăți și de idei moderne. Poate că-s foarte simpatici.

— Deocamdată, spuse López, se pare că o domnișoară cu o înfățișare modestă o să se alăture grupului. Da, așa e. Însoțită de o doamnă îmbrăcată în negru, care respiră virtutea prin toți porii.

— Sunt mamă și fiică, zise Nora, infailibilă în asemenea cazuri. Dumnezeu, în ce hal sunt îmbrăcate!

— Nu mai e nici o îndoială, spuse López. O să plece și-o să se și întoarcă cu noi, dacă o fi să plecăm totuși și să ne întoarcem.

— Democrația..., zise profesorul Restelli, dar glasul său se pierdu în strigătele care veneau dinspre stația de metrou.

Tinerilor cu aer de mahala li se păru că recunosc semnele tribale, fiindcă doi dintre ei răspunseră imediat, unul cu un răcnet cu o octavă mai sus, iar celălalt băgându-și două degete în gură și fluierând înfiorător.

— ... din nefericire, amestecați cu subalternii, conchise profesorul Restelli.

— Chiar așa e, spuse politico Medrano. Încât te poți întreba ce rost mai are să te îmbarci.

— Poftim?

— Da, la ce ne trebuie nouă să ne îmbarcăm?!

— Cum să nu, zise López, oricum e mai amuzant decât să stai pe uscat. Eu, unul, sunt foarte încântat că am câștigat această călătorie cu numai zece pesos. Și *nu* uitați că avem dreptul la concediu plătit, ceea ce este încă un premiu demn de luat în seamă. Nu se poate să scapi un asemenea chilipir.

— Recunosc că nu-i deloc de ici, de colo, spuse Medrano. Mie premiul mi-a servit drept prilej să-mi închid cabinetul și să nu mai văd pentru o vreme incisivi cariați. Dar trebuie să recunoașteți și dumneavoastră că toată această poveste... De două sau trei ori am avut senzația că totul se va termina într-un mod... Alegeți dumneavoastră adjectivul, fiindcă aceasta este partea cea mai ușor de schimbat într-un discurs.

Nora se uită la Lucio.

— Eu cred că exagerați, zise Lucio. Dacă ar trebui să renunțăm la toate premiile de teama unei posibile escrocherii...

— Eu nu cred că Medrano se gândește la o escrocherie, spuse López, ci mai degrabă la ceva care plutește în aer, un fel de țepă la scară mare. Fiți atenți, acum a intrat o doamnă a cărei îmbrăcăminte... În sfârșit, sunt sigur că și ea merge. Iar la câțiva pași de noi, domnule profesor, elevul nostru Trejo s-a instalat înconjurat de iubitoarea lui familie. Cafeneaua asta începe să semene tot mai mult cu un transatlantic.

— N-o să înțeleg niciodată cum de-a putut doamna Rébora să vândă bilete elevilor și mai ales ăstuaia, zise Restelli.

— Căldura asta a devenit de nesuportat, spuse Nora. Te rog, cere o răcoritoare.

— La bord o să fie foarte bine, ai să vezi, zise Lucio, agitându-și brațul ca să-i atragă atenția lui Roberto, ocupat cu masa tinerilor entuziaști, unde se făceau comenzi extravagante: scoici, sandvișuri cu salam și bere neagră la jumătate, toate fiind articole

de negăsit în stabiliment sau cel puțin neobișnuite la o asemenea oră.

— Da, sper să fie mai răcoare, zise Nora, privind-l bănuitoare pe Medrano.

Ceea ce spusese el o neliniștise, sau mai degrabă îi stârnise teama în legătură cu ceva anume, despre care s-ar putea discuta. O cam durea burta, poate că ar trebui să se ducă la toaletă. Ce neplăcut e să te ridici în fața atâtor bărbați! Dacă ar putea să se mai stăpânească. Da, o să poată. Durerea era mai degrabă musculară. Oare cum o să fie cabina? Cu două paturi foarte mici, suprapuse? Ei i-ar plăcea să doarmă în cel de jos, iar Lucio o să-și pună pijamaua și-o să se cațere sus.

— Ați mai călătorit pe mare, Nora? o întrebă Medrano.

Se pare că asta-i felul lui, de-a spune oamenilor numaidecât pe nume. Se vede că nu-i prea timid cu femeile. Nu, nu mai călătorise pe mare. Doar o excursie în deltă, însă asta, desigur, nu se pune. Dar el mai călătorise pe mare? Da, puțin, în tinerețe (de parcă ar fi bătrân!). În Europa și în Statele Unite, la congrese de odontologie și ca turist. Închipuiți-vă, pe atunci francul se schimba pe zece *centavos*.

— Din fericire, de data aceasta toate cheltuielile sunt plătite, spuse Nora, dar îi veni să-și muște limba.

Medrano o privea cu simpatie, așa se uitase la ea de la bun început. Și López o privea cu simpatie, dar simțea la el în același timp o admirație de bărbat care nu scapă nici o femeie. Dacă toată lumea o să fie la fel de simpatică, așa cum sunt ei doi, atunci chiar că merită osteneala să faci călătoria asta.

Nora bău o gură de suc și strănută. Medrano și López îi zâmbeau ocrotitor, iar Lucio o privea de parcă tare ar mai fi vrut s-o scutească de atâta simpatie. Un porumbel alb se așează pentru o clipă pe balustrada de la gura metroului. Înconjurată de mulțimea care urca și cobora pe bulevard, pasărea părea departe și indiferentă. Începu să zboare cu aceeași aparentă lipsă de motiv cu care coborâse. Pe ușa din colț intră o femeie cu un copil de mână. „Iar copii,

se gândi López. Și asta sigur o să călătorească cu noi, dacă o fi să facem călătoria asta. În curând o să se facă șase, ora definițiilor. Mereu se întâmplă câte ceva la ora șase.“

IV

- Ar trebui să aibă înghețată bună aici, spuse Jorge.
- Crezi? zise Claudia, privindu-și conspirativ fiul.
- Bineînțeles. Mai ales din aia cu lămâie și ciocolată.
- Oribilă combinație! Dar dacă ție îți place...

Scaunele din *London* erau deosebit de incomode. Erau în așa fel făcute încât să dea trupului o verticalitate implacabilă. Claudia era obosită din pricina tensiunii în care își pregătise valizele; își dăduse seama în ultima clipă că-i lipsesc o mulțime de lucruri, iar Persio a trebuit să se ducă în grabă să le cumpere (din fericire, bietul de el n-a avut nevoie de prea mult timp pentru propriul bagaj, redus într-atâta de parcă s-ar fi dus la picnic), în vreme ce ea a scris o scrisoare din care lipseau și ideile și sentimentele, așa cum se întâmplă cu scrisorile scrise în ultimul moment, și a încuiat ușile de la casă... Dar acum o să se odihnească până i se va urî de atâta odihnă. De multă vreme avea nevoie de odihnă. „Cu mult timp în urmă aveam nevoie de oboseală ca apoi să mă pot odihni“, se corectă ea, jucându-se cu vorbele fără să vrea. Probabil că Persio o să apară dintr-o clipă într-alta, dacă nu cumva și-o fi adus aminte de ceva anume care trebuie pus sub cheie în misterioasa lui odaie din Chacarita, unde adunase cărți de ocultism și poate chiar manuscrise ce n-o să fie publicate vreodată. Bietul Persio, lui chiar că-i prinde bine odihna, e un adevărat noroc faptul că autoritățile i-au îngăduit Claudiei (bineînțeles, grație unui telefon dat de doctorul León Lewbaum inginerului Cutărescu) să-l prezinte pe Persio ca pe o rudă îndepărtată și să-l îmbarce aproape clandestin. Dar dacă merită cineva să profite de Loterie, acela este neîndoielnic Persio, neobosit corector la Kraft, chiriaș

într-o clădire suspectă din vestul oraşului, hoinar noctambul prin port şi pe străzile din cartierul Flores. „Lui o să-i prindă mai bine decât mie această călătorie trăsnită, se gândi Claudia, privindu-şi unghiile. Bietul Persio!”

Îşi bău cafeaua şi se simţi ceva mai bine. Deci pleca în croazi-eră cu băiatul ei, luându-şi însă şi un vechi prieten, convertit de nevoie în falsă rudă. Se ducea întrucât câştigase premiul, deoarece aerul de mare o să-i facă bine lui Jorge şi fiindcă Persio o să se simtă şi mai bine. Se întoarse cu gândul la frazele ei, pe care apoi le repetă: „Deci...” Lua o gură de cafea, îşi acorda un moment de rătăcire, apoi o lua de la capăt. Nu-i era prea uşor să se integreze în ceea ce urma, în ceea ce avea să urmeze. Între a pleca pentru trei luni şi a pleca pentru totdeauna nu e o deosebire prea mare. Ce importanţă putea să aibă? Nu era fericită, nici nefericită, acestea sunt stările extreme care se împotrivesc schimbărilor bruşte. Bărbatul ei va continua să plătească pensia lui Jorge în orice colţ de lume s-ar afla, iar ea îşi avea rentele ei şi cecurile de călătorie.

— Toţi aştia merg cu noi? întrebă Jorge, revenind încetul cu încetul de la îngheţata lui.

— Nu, dar dacă vrei, am putea încerca să ghicim. Eu cred că o să meargă doamna aceea cu rochie roz.

— Of, chiar crezi? E prea urâtă.

— Bine, atunci n-o luăm cu noi. Acum e rândul tău.

— Domnii de la masa de colo, unde-i şi o domnişoară.

— Se poate. Mi se par simpatici. Ți-ai luat batistă?

— Da, mamă. E mare vaporul?

— Bănuiesc că da. După cât se pare, e un vapor special.

— Nu l-a văzut nimeni?

— Bineînţeles, dar nu-i un vas cunoscut.

— Atunci probabil că-i urât, zise Jorge melancolic. Pe cele frumoase le recunoşti de departe. Persio, Persio! Mamă, uite-l pe Persio.

— Persio, punctual! spuse Claudia. Ți vine să crezi că Loteria o să schimbe mersul lucrurilor.